

LABORATORI D'IDEES MÒBILS

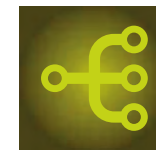
—

APRÈN I VIU
UNA HISTÒRIA
D'APRENENTATGE

GUIA PRÀCTICA

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL

EDULAB
EDUCACIÓ
DEMÀ

LABORATORI D'IDEES MÒBILS

APRÈN I VIU UNA HISTÒRIA D'APRENETATGE

Material per a la rèplica del laboratori d'[Aprentatge mòbil](#) realitzat per la [Fundació Jaume Bofill](#) el dia 4 d'octubre de 2016, en el marc de l'Edulab del projecte [Eduació Demà](#).

PROPÒSIT: En aquest Edulab, els participants dissenyaran i experimentaran diverses propostes d'aprenentatge mòbil. Jugaran amb els espais com a entorn d'aprenentatge i introduiran diverses formes d'accés al coneixement, on la tecnologia hi jugarà un paper clau. D'aquesta forma, coneixeran vies diferents per a treure rèdit de les eines digitals i així introduir l'aprenentatge ubic a les aules i als centres educatius.

ESTRUCTURA DEL LABORATORI:

Durada: 1h 30'

- **5'** **ARRIBADA I ACREDITACIONS**
- **15'** **BENVINGUDA I PRESENTACIÓ DE L'ACTIVITAT**
- **45'** **ENTREM DINS LES HISTÒRIES I DISSENYEM L'ACTIVITAT**
- **10'** **DESCOBERTA DEL MATERIAL**
- **35'** **DISSENYEM LA RUTA D'APRENETATGE**
- **25'** **ACCIÓ! DESCOBRIM LES HISTÒRIES**
- **10'** **MAPEGEM EL QUE HEM APRÈS**
- **15'** **COM HO APLICO DEMÀ?**
- **-'** **FI DE L'ACTE**

Recursos humans: 1 conductor + 1 tallerista. Es recomana que s'adeqüi el número de talleristes segons el número de persones participants.

Recursos materials: Al llarg d'aquesta guia veureu les referències als materials utilitzats que trobareu adjunts i en el format i mida d'impressió corresponent.

Annex 1: Històries. Cada grup treballarà amb una d'aquestes històries

Annex 2: Mapa de la sala on es realitza el taller buit. (El mapa correspon a la Sala del Convent dels Àngels del MACBA que és on es va realitzar aquest Edulab. Segons l'espai on es realitzi el taller s'haurà de dissenyar un mapa propi).

Annex 3: Full DIN A5 on es troba el llistat de propostes d'activitat de diverses categories (es recomana adaptar el *hashtag* de la piulada a l'acte corresponent).

Recomanacions: En un Edulab, les persones participants cocreen materials que pot ser interessant compartir un cop hagi finalitzat l'acte. L'equip organitzador pot escanejar-los o fer-ne fotografies i així facilitar-los a través del correu electrònic o del canal que es consideri convenient.

Condicions de la rèplica: Aquesta obra i tots els materials vinculats al present document estan subjectes a la llicència [Reconeixement - Compartir Igual \(by-sa\) - Internacional](#). Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals cal fer-se amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Arribada i acreditacions (5')

A l'entrada les persones participants són rebudes per l'organització per tal de fer l'acreditació d'assistència i donar-los-hi les instruccions per a distribuir-se en grups amb diversitat de nivells educatius. Es proposa que tothom rebi una targeta d'identificació per escriure el seu nom, per tal de promoure la coneixença mútua i el *networking*.

Cada persona, a més, rebrà un pòst-it que haurà d'utilitzar durant la primera i l'última part de la sessió.

La sala estarà disposada en grups de cadires de 4-8 persones (depenent del nombre final de participants), i dins de cada cercle hi haurà una carpeta.

Benvinguda i presentació de l'activitat (15')

La persona conductora del laboratori explica de viva veu la dinàmica que se seguirà. Pot fer-ho mitjançant aquesta explicació i adaptant-la al context on es desenvolupa l'Edulab:

Benvinguts/des a l'Edulab: aquesta sessió està dedicada a l'aprenentatge ubic. Què entenem per ubic? La ubicüitat ens permet aprendre en qualsevol moment i en qualsevol lloc. Amb aquesta idea, volem plantejar un taller pensat perquè visqueu en primera persona un procés d'aprenentatge i de disseny d'una activitat educativa. També es tracta que reflexionar sobre activitats o elements d'aprenentatge fets l'últim any.

Per això us demanem que feu un petit exercici de memòria i escriviu en el post-it, que us han donat a l'entrar, el títol d'una activitat (per exemple: els planetes amb 2n de primària). Un cop ho tingueu, gardeu-los. Al final de tot els recuperarem.

Entrem dins les històries i dissenyem l'activitat (45')

DESCOBERTA DEL MATERIAL (10')

Cada grup troba al centre de la seva rotllana una sèrie d'eines que hauran d'utilitzar durant el repte que se'ls proposarà.

Dins les carpetes hi haurà:

- Una història (Annex 1, una per cada grup).
- Un full A5 de propostes (Annex 3).
- Plànol de la sala buit mida A3 (Annex 2).

També tindran retoladors i bolígrafs i un paper en blanc DIN A3 que s'utilitzarà al final.

És important que cada grup llegeixi bé la seva història/enigma per tal de comprendre-la i poder transmetre-la correctament a un altre grup. Cal escollir com a mínim cinc propostes d'activitat: una de cada categoria (Paper, dispositiu, diàleg) i la de les xarxes socials (Twitter) és obligatòria per tots els grups.

DISSENY DE LA RUTA D'APRENTATGE (35')

La idea és plantejar una ruta d'aprenentatge perquè un altre grup la visqui. Al mapa de la sala s'hi ha d'especificar els diversos elements per a guiar al grup en la descoberta de l'enigma, localitzant els diferents espais de la forma que es consideri.

CAL TENIR EN COMPTE:

1. Quan ho aprendran?
2. On ho aprendran?
3. Com ho descobriran?

ENIGMA
Què tenen a veure els escacs amb Isabel I de Castella?

ELS FETS
La primera evidència de la nova presència i potència de la reina als escacs es troba en un poema català escrit per tres valencians: Francesc de Castellví, Narcís Vinyoles i Bernat Fenollar titulat: Scachs d'amor (1470-1480).
Els tres eren membres del cercle d'escacs de València, en aquell moment sota el regnat del Rei Ferran d'Aragó, on s'hi trobaven un gran nombre d'humanistes, homes de lletres, editors i llibreters. Molts d'ells eren conversos (Jueus convertits al cristianisme) o descendents de famílies converses. Altres, especialment els llibreters i els editors, eren d'origen Alemany.
El poema Scachs d'amor està format per 64 estrofes, com els 64 quadrats de la taula d'escacs. Durant el poema, queda palesa la gran estima que professaven a la reina Isabel I. Un exemple d'això és que es decreta oficialment que un jugador no pot tenir més d'una reina al tauler! Alhora i que perdre la reina significa perdre el joc.
Tenint en compte el poder la reina Isabel I, no deu ser casualitat que jugadors d'escacs valencians s'embarquessin en aquesta reina per donar un nou moviment a la peça de joc i, segurament, esperessin guanyar-se la seva confiança i que actués en favor seu.

CONTEXT HISTÒRIC/SOCIAL
Els escacs són l'evolució d'un joc persa, el xatranj, que es va estendre de la mà de l'Imperi musulmà per diferents indrets del món. Arriben a Europa cap al segle XI i entren al continent per diferents vies. Cada poble que l'acull li afegeix una novetat: canvien els moviments de les peces; el tauler està pintat de blanc i negre i el que més ens interessa per la nostra història, algunes peces s'occidentalitzen: els elefants van passar a ser alifis i el ministre, la reina.
Sembla que aquesta reina va entrar als escacs inspirada per la reina Adelaide dona de l'emperador Otó I. Però encara era una reina amb un moviment pobre, sense gaire influència en la partida. En quin moment la reina es va convertir en la figura més poderosa del joc?
A finals del segle XV es va produir a València la suma de idees que van transformar totalment la manera de jugar als escacs. I aquesta revolució es manté fins avui.

CONSEQUÈNCIES
La impremta va ser el tercer dels elements que van fer que aquest descobriment tingués un impacte que encara perdura en els nostres dies. Dels primers llibres que s'escriuen a València no en queda cap exemplar. Però la impremta permet una ràpida extensió de les noves regles a través de diferents volums. El primer de que se'n té constància és l'obra del jugador d'escacs Luis Ramírez de Lucena Repetición de Amores et Arte de Axedrez con CL Juegos de Partido escrit l'any 1497. La reina dels escacs és fruit de l'adaptació d'una mecànica a la realitat occidental, d'una reina amb molt poder i, com no podia ser d'altra manera, d'una comunicació potent, en aquest cas de l'impremta. Sense aquests ingredients, potser els escacs només serien un joc que fa segles va gaudir de popularitat.

PERSONATGES
Isabel la Catòlica
Francesc de Castellví
Narcís Vinyoles
Bernat Fenollar

© Fundació Jaume Bofill, 2017 Versió imprimible: Autoria: Oriol Ripoll / Júlia Betrian

PROPOSTES

- Genera una infografia
- Fes una fotografia amb peu de pàgina
- Dibuixa tres vinyetes
- Crear una línia del temps

- Graba un vídeo
- Prepara un breu fragment radiofònic
- Fes una col·lecció de fotos
- Crea o cerca una entrada a la wikipèdia

- Enregistra una conversa informal

- Piula una pista a través de l'etiqueta #Edudemà

© Fundació Jaume Bofill, 2017 Versió imprimible: Autoria: Oriol Ripoll / Júlia Betrian

Acció! Descubrim les històries (25')

Un cop està tot pensat i dissenyat al mapa, una persona portaveu es dirigeix al grup que té a la seva dreta i els dona les instruccions i el mapa.

Cada grup té 25' per trobar la solució a l'enigma.

En aquest moment els grups es disposen a resoldre els enigmes amb la missió de descobrir el màxim d'elements de la història que els ha dissenyat el grup del costat. Faran ús de les diferents eines que tenen disposades per l'espai i que trobaran indicades al mapa.

MAPEGEM EL QUE HEM APRÈS (10')

Cada grup utilitzarà el paper DIN A3 en blanc que té al centre de la seva rotllana per construir un últim mapa de l'experiència que han viscut.

Per a fer-ho es poden guiar per les següents preguntes:

- Quina ruta hem fet? Dibuem-la!
- Com hem viscut l'experiència com a grup?
- És aplicable el que he viscut al meu grup d'alumnes?

COM HO APLICO DEMÀ? (15')

A continuació i per acabar, reprenem el post it on hem escrit l'experiència de l'inici. Llegiu-la i reflexioneu sobre:

- Què canviaríeu d'aquesta activitat havent viscut el taller d'avui?
- La veieu igual?

Es comparteix en torn obert de paraules.

Fi de l'acte (-')

Per saber-ne més:

Materials i vídeos Camp Base i Edulab sobre Aprentatge mòbil

<http://www.educaciodemà.cat/tendencies/mes-enlla-de-laprenentatge-mobil>

Vídeos Educació Demà

<http://bit.ly/2DPpetw>

Recursos Educació Demà

<http://www.educaciodemà.cat/recursos>

“Si fas ús d'aquesta guia ens encantaria saber com t'ha anat!

Anima't a compartir-ne els resultats amb imatges o paraules utilitzant l'etiqueta

#EduDemà i mencionant **@FundacioBofill!**”